

► KOLUMNI

Kameravalvonta ei ratkaise ongelmia

PAULA NIITTYNEN

Kirjoittaja on Länsi-Suomen toimittajaharjoittelija.

Tuntuuko tutulta tunteelta, että joku seuraa sinua koko ajan, kuljitpa sitten parkkihallissa, tavaratalossa tai metrokäytävissä? Kamerat valvovat julkista ja yksityistä tilaa.

Länsi-Suomessa (L-S 18.2.2008) kirjoitettiin valvontakameroiden lisääntymisestä sekä Suomessa että koko Euroopassa viime vuosina.

Artikkelissa kerrottiin, ettei kameroiden tarkkaa määrää ole tiedossa. Lisäksi tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio ja rikostentorjuntaneuvoston pääsihteeri Hannu Takala olivat yhtä mieltä siitä, ettei kamera estä rikosta eikä ole ainoa ongelmanratkaisija.

Helsingin poliisi aikoo kuitenkin kaksinkertaistaa kameroiden määrän nykyisestä. Poliisin virkoja aiotaan vähentää. Valvovalla silmällä aiotaan siis

korvata kentälle näkyvästi jalkautuneet poliisipartiot, jotka tutkimusten mukaan eniten lisääisivät kansalaisten turvallisuuden tunnetta.

Kameravalvonnan vaikutuksista on melko vähän tietoa. Alan parhaimpia asiantuntijoita Suomessa on akatemiatutkija Hille Koskela. Hän problematisoi kameravalvonnan käytön, sillä valvovan katseen kohteena oleminen herättää ristiriitaisesti sekä pelkoa että turvallisuudentunnetta.

Koskelaa huolestuttaa myös yleinen kehitys kohti valvontayhteiskuntaa. Paikkojen suojaaminen kameroilla lisääntyy vähitellen kenenkään kyseenalaistamatta sitä. Tätä trendiä voisi kuvata paluuna virtuaaliseen kyläyhteisöön, jossa jokaisen liikkeestä tiedetään enemmän kuin on toivottavaa.

Kameravalvonnan tehoon luotetaan liikaa. Turvallisuuden parantamiseksi olisi monia muita tehokkaampia keinoja, kuten yhdyskuntasuunnittelu ja va-

laistuksen parantaminen. Tämän lisäksi esimerkiksi klassisen musiikin soittaminen on tutkitusti vähentänyt häiriökäyttäytymistä julkisessa tilassa.

Tutkimuksissa ei ole havaittu, että kameravalvonta vähentäisi väkivaltarikollisuutta, seksuaalirikoksista puhumattakaan. Raiskauksethan eivät tapahdu paikoissa, joissa on kameroita. Suomalaiseen väkivaltaan liittyy usein alkoholi, eikä humalainen katso, näkyykö kameraa vai ei.

Selvä puute on siinä, että kameran alla tapahtuvasta väkivallanteosta saadaan pelkästään todistusaineisto, joka ei sinällään pyyhi kokemusta pois. Pelkkä todistusaineisto ei rikoksen uhria lohuta.

Suomessa julkisten katutilojen kameravalvontaa ja valvontavideoiden käyttöä mediassa sääntelevää lainsäädäntöä on hyvin vähän. Laki kieltää intiimien paikkojen kuvaamisen ja henkilörekisterien kokoamisen, mutta käytännössä

on mahdotonta tietää, kuka kameroita käyttää ja mihin tarkoitukseen. Siksi väärinkäyttömahdollisuudet ovat ilmeisiä.

Turvakamerataltiointien näyttäminen televisiossa lisää väkivallan pelkoa. Median luoma maailmankuva saa ihmiset kuvittelemaan, että maailma on turvaton. Lisäksi valvontakamera voi olla useille naisille merkki vaarasta: kameran valvomassa paikassa täytyy olla jotain pelottavaa.

On myös muistettava, että vaikka itse kamera olisi näkyvillä, monitorien seuranta tapahtuu huoneissa, jotka ovat piilossa. Niiden sijainti ei yleensä ole yleisessä tiedossa, joten valvovaan henkilökuntaan ei ole mahdollista ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä. Kameran alla kulkeva kansalainen ei tiedä, mistä käsin häntä valvotaan tai valvooko ylipäätään kukaan. Kaikkien kameroiden takana ei ole aina viranomaista.

Hille Koskela on huolestunut myös kameravalvonnan aikaansaamasta kaupunkitilan eriarvoistumisesta. Kamera ajaa kadunmiehet pois kauppakeskuksista ja asemahalleista. Eikö heillä ole oikeutta julkiseen kaupunkitilaan? Ketkä suljetaan ulos ja minne? Onko seuraavaksi somaleiden, romanien ja kerjäläisten vuoro?

”Tätä trendiä voisi kuvata paluuna virtuaaliseen kyläyhteisöön, jossa jokaisen liikkeestä tiedetään enemmän kuin on toivottavaa.”